

## POSTANOWIENIE

23 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministerstwu Sprawiedliwości

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M.S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 9 lutego 2024 r., V ACa 1403/22,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od M.S. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej 2700 (dwa tysiące siedemset złotych) zł kosztów postępowania kasacyjnego;**

**3. przyznaje adw. K.B. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie 3 321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) zł kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 kwietnia 2022 r., IV C 878/19, Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo osadzonego przeciwko Skarbowi Państwa – Ministerstwu Sprawiedliwości o zapłatę 100 000 zł za naruszenie jego dóbr osobistych w czasie odbywania kary pozbawienia wolności i zapłatę kolejnych 100 000 zł na wskazany przez Sąd dom dziecka w W.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację osadzonego.

Sąd drugiej instancji ustalił, że osadzony od przeszło dwudziestu lat jest osadzony w jednostkach penitencjarnych na terenie całego kraju. W tym czasie stwierdzono u niego zachowania autoagresywne. Po przeprowadzeniu badań nie stwierdzono u niego objawów choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego, wskazano, że nie wymaga leczenia w warunkach szpitala psychiatrycznego, nie jest niebezpieczny dla swojego zdrowia i życia.

Osadzony wielokrotnie składał skargi na funkcjonariuszy poszczególnych jednostek penitencjarnych, w których wskazywał na niewłaściwe warunki bytowe, niedoprowadzanie do służby zdrowia, uniemożliwianie kontaktu telefonicznego z adwokatem, sporządzenia wniosku o wymierzenie kary dyscyplinarnej, udzielania nieprawdziwych informacji przez funkcjonariuszy aresztu do sądu i prokuratury, odmowy wykonania kserokopii dokumentacji oraz agresji werbalnej funkcjonariuszy.

Ministerstwo Sprawiedliwości, rozpoznając kierowane przez osadzonego skargi, nie stwierdziło, aby jakkolwiek z jednostek penitencjarnych dopuściła się naruszenia prawa. Osadzony poza własnym twierdzeniem nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów potwierdzających jego stanowisko. Każda z jego skarg została merytorycznie rozpoznana, a wydane rozstrzygnięcie osadzony miał prawo zaskarżyć w przewidzianej prawem drodze odwoławczej do właściwego Sądu Penitencjarnego.

Sąd Apelacyjny podzielił w całości ustalenia faktyczne, dokonane w sprawie przez Sąd Okręgowy, jak też wywiedzione z nich wnioski. Wskazał, że w sprawie przeprowadzono wystarczające postępowanie dowodowe i nie potwierdziło ono naruszania dóbr osadzonego przez instytucje wskazane w pozwie oraz funkcjonariuszy Służby Więziennej. Brak było również podstaw prawnych do stwierdzenia nieprawidłowej opieki medycznej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zebrany materiał dowodowy był wystarczający do wydania przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia w sprawie, zaś zawarty w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1

k.p.c. stanowi jedynie polemikę z oceną dowodów przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji, której to ocenie nie można nic zarzucić.

Na tej podstawie Sąd odwoławczy stwierdził, że osadzony nie sprostął obowiązкови na nim ciążącemu, wynikającemu z art. 6 k.c. i art. 24 § 1 k.c. Samo subiektywne poczucie krzywdy i przekonanie o zasadności swojego stanowiska, nie może zastąpić procesowego wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa. Trafnie zatem Sąd pierwszej instancji stwierdził brak podstaw do przyznania osadzonemu zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c.

Osadzony wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność z uwagi na to, że Sąd Apelacyjny pomimo wniosku osadzonego nie przeprowadził wnioskowanych dowodów - co mógł także uczynić z urzędu, a oparł się na niepełnych ustaleniach faktycznych Sądu Okręgowego. Osadzony zarzucił naruszenie art. 23, 24 § 1 i 448 k.c.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarżący w skardze kasacyjnej uzasadniając jej oczywistą zasadność podniósł, że gdyby Sąd Apelacyjny dopuścił wnioskowane przez niego dowody osadzony wykazałby naruszenie jego dóbr osobistych, co skutkowałoby zasądzeniem na jego rzecz zadośćuczynienia.

Trzeba jednak wskazać, że osadzony nie wykazał, aby rozpoznanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości - Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji jego skargi nosiło w sobie znamiona naruszenia dóbr osobistych, Z przedstawionych akt skargowych wynika, że zarówno Dyrektor Okręgowej Służby Więziennej Ł., na którego skargi do Centralnego Zarządu Służby Więziennej składał osadzony, jak i Dyrektor Biura Spraw Wewnętrznych Centralnego Zarządu Służby Więziennej wydali swoje decyzje po uprzednim przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego i zebraniu dowodów. Wyniki czynności prowadzonych w celu zbadania zasadności skargi dotyczącej działalności jednostek penitencjarnych były opisane w sprawozdaniach. Osadzony nie wskazał na czym miałyby polegać uchybienia tych jednostek i jakie jego zdaniem czynności powinny zostać podjęte by zadośćuczynić obowiązкови wnikliwego i szczegółowego prowadzenia postępowania.

W analizowanej skardze kasacyjnej nie wykazano jej oczywistej zasadności. Uzasadnieniem dla zarzutu oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym nie może być argument, że sąd nie ustalił stanu faktycznego sprawy z urzędu oraz nie przeprowadził postępowania dowodowego z urzędu. Regułą jest przeprowadzanie dowodów na wniosek stron, a dopuszczanie ich z urzędu stanowi wyjątek od tej zasady. Stosowanie tego wyjątku pozostawione jest dyskrecjonalnej władzy sądu, na co wyraźnie wskazuje użyty w art. 232 zdanie 2 k.p.c. zwrot "sąd może". Z tego powodu nieprzeprowadzenie dowodu z urzędu z reguły nie stanowi uchybienia, które mogłoby zostać skutecznie wytknięte w skardze kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r., I CSK 2522/22).

Należy także podkreślić, że Sąd Apelacyjny w Warszawie nie popełnił uchybień, które można byłoby zakwalifikować jako pewne, niewątpliwe i z góry widoczne dla prawnika, które nie wymagałoby głębszej analizy jurystycznej. Sąd przeprowadził szczegółową analizę materiału dowodowego zebranego w sprawie, a wnioski stąd płynące są jednoznaczne, zatem dalsze uzupełnianie materiału dowodowego nie było potrzebne z uwagi na materialne podstawy dochodzonego żądania. Skarga kasacyjna nie wskazuje dokładnie faktów mających zostać udowodnionymi pominiętymi dowodami, a przede wszystkim nie wykazuje, że w świetle tych nowych faktów nastąpiło oczywiste naruszenie dóbr osobistych skarżącego przez funkcjonariuszy państwowych. Dodatkowo należy wskazać, że w skardze kasacyjnej nie podniesiono żadnych zarzutów dotyczących naruszenia przepisów o odbywaniu kary, w tym przepisów dotyczących leczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 99 k.p.c. i art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pozwanemu przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

W sprawie należało również zastosować przepisy rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu

terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

(G.N.-J.)

[a.ł]